

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Ajankohtaista koronaviruksesta

Koronavirus ja tautitilanne

Uusi koronavirus (COVID-19) on tunnistettu vasta äskettäin, joten tieto sen leviämisestä on vielä epäselvää. Virus tarttuu pisaratartuntana ja itämisaika on 2-12 vrk, keskimäärin 5 vrk.

26.2.2020 tilanteen mukaan uuden koronaviruksen aiheuttamia tartuntoja on ilmoitettu yli 80 000, mukana ovat sekä laboratoriovarmistettut tapaukset että osin myös Hubein maakunnassa oireiden perusteella diagnosoidut tapaukset. Noin kaksi prosenttia tunnetuista tartunnoista on johtanut kuolemaan, tällä hetkellä ilmoitettuja kuolemantapauksia on vajaa 3 000 ja näistä 95 % Hubein maakunnassa. Viruksesta parantuneita henkilöitä on nyt tiedossa 25 044. Lievemmät tautitapaukset jäävät todennäköisesti osin varmentamatta. Hubein alueella arviolta yksi tuhannesta asukkaasta on saanut tartunnan.

Uusia koronavirustapauksia on ilmaantunut viime päivinä nopeasti eri maissa. Italiassa on viime päivinä todettu yli 300 tapausta. Parhaillaan suomalaisia on hotellissa ilmenneiden tautitapausten vuoksi karanteenissa Teneriffalla. Suomessa on toistaiseksi ollut yksi potilas, joka on jo hoidettu.

STM hallinnonalan varautuminen

COVID-19 on kansainvälinen kansanterveysuhka, joten kaikissa vaiheissa tarvitaan kansallista ja kansainvälistä asiantuntemusta ja yhteistyötä. Kotimaassa keskeinen toimija on THL, jolla on asiantuntijaosaaminen epidemiasta.

Tällä hetkellä varautumisessa on keskeistä epidemian torjunta ja rajoittaminen kansallisella ja kansainvälisellä tasolla. Käytännössä tarkastetaan ja täydennetään tilanteen hallintaan liittyvät toiminta- ja viestintäsuunnitelmat, täydennetään materiaaivarastot alueellisella ja kansallisella tasolla sekä käynnistetään tilannekuvan ylläpito ja johtamisjärjestelyt.

Tilanteen mahdollisesti laajetessa epidemiaksi keskitytään epidemian hallitsemiseen ja potilaiden hoitamiseen. Jos koronavirukseen sairastuu samaan aikaan runsaasti ihmisiä, niin keskeistä on ylläpitää väestön terveyspalvelut, toteuttaa pandemiasuunnitelmaa (joka muuttuu tilannekuvan myötä) ja varmistaa erilaisten lisätehtävien rahoitus.

Epidemian rauhoittuessa siirrytään asteittain normaalitilanteeseen, päivitetään suunnitelmat kokemusten perusteella ja täydennetään materiaalivarastot.

Uusi koronavirus COVID-19 on lisätty tartuntatautiasetuksen 146/2019 1 § yleisvaarallisten tartuntatautien listaan 14.2.2020, mikä mahdollistaa laajempia toimenpiteitä. Valmiustilanteen tarkistaminen on aloitettu tammikuussa (STM, hallinnonalan laitokset, erityisvastuualueet) sekä perustettu kansallinen koordinaatioryhmä tilannekuvan ylläpitämiseksi ja linjausten toteuttamiseksi yhdenmukaisesti eri paikoissa.

Pandemiasuunnitelman toimivuutta on tarkennettu kansallisesti ja alueilla, sairaanhoitopiirien kanssa on tilanekartoitus 27.2.2020. COVID-19-taudin hoidossa tarvittavia lääkkeiden velvoitevarastointitilanne on todettu hyväksi. Materiaalivalmiutta tarkastetaan edelleen, lisähankinnoista on tehty tilauksia ja lisätalousarvioesitys tulee myöhemmin.

Viestintä

Viestintä suunnitellaan yhteistyössä muun valtioneuvoston kanssa. Lähiaikojen haaste on sanoittaa tilanteen mahdollinen muuttuminen epidemian torjunnasta epidemian hoitamiseen.

Kansainvälinen yhteistyö

Suomi tekee vahvaa yhteistyötä Maailman terveysjärjestön (WHO) kanssa. WHO:n pääjohtaja on 30.1.2020 julistanut Kiinan Wuhanista löytyneen uuden koronaviruksen kansainväliseksi kansanterveysuhaksi (Public Health Emergency of International Concern, PHEIC). WHO:n hätätilannekomitean suositukset perustuvat tieteelliseen tutkimukseen ja epidemiatietoon. Julistuksen myötä WHO voi antaa tilannetta koskevia toimintaohjeita ja suosituksia ja kansainvälistä rahoitusta voidaan kohdentaa torjuntatoimien tukemiseen entistä nopeammin. Vastaava julistus on annettu viimeksi Kongon ebolaepidemialle sekä polioviruksen leviämislle.

WHO:n hätätilannekomitea kokoontuu säännöllisesti. YK:n pääsihteeri on aktivoanut YK-järjestelmän kriisinhallintatiimin mm. suojavarusteiden toimitusten ja valmiuskapasiteetin vahvistamiseksi ja toimintaa johtaa WHO.

WHO:n riskinarvion mukaan 25.2.2020 COVID-19 riski Kiinassa on erittäin suuri, ja alueellisesti sekä maailman laajuisesti suuri. Tartuntoja on toistaiseksi ilmoitettu 29 maassa.

EU:n tautien ehkäisy- ja valvontakeskus ECDC on laatinut useita raportteja uuden viruksen ominaisuuksista, leviämisen todennäköisyydestä ja torjunnan mahdollisuuksista sekä ylläpitää tilannekuvaa. Päivitetyssä riskinarviossaan 26.2.2020 ECDC arvioi, että väestön sairastumisen riski EU/EEA-alueella ja

Isossa-Britanniassa on pieni tai kohtalainen, riski uusien tautitapausten esiintymiseen alueella on kohtalainen tai suuri, ja riski terveydenhuoltojärjestelmien kapasiteetille on pieni tai kohtalainen. Pitkäaikaisen COVID-19 epidemian vaikutukset EU:n alueella olisivat ECDC arvion mukaan kohtuulliset tai suuret, varsin iäkkäillä ihmisillä.

EU:n terveysturvakomitea (DG SANTE) on kokoontunut useita kertoja ja arvioinut tilannetta ja jäsenvaltioiden varautumista. Suurimmalla osalla jäsenmaista on viruksen toteamiseksi tarvittava laboratoriokapasiteetti ja eristystiloja potilaiden hoitamiseksi. Jäsenmaiden tulee informoida muita omasta tilanteestaan ja suunnitelluista toimenpiteistä.

Euroopan unioni on antanut Kiinalle tarvike- ja henkilöstöapua. Lisäksi EU myönsi 232 miljoonaa, josta 144 miljoonaa WHO:lle valmiuden ja varautumisen vahvistamiseen ja 100 miljoonaa hoidon, diagnostiikan ja varautumisen tutkimuksen.

Lisätietoja, nämä verkkosivut päivittyvät kerran päivässä:

SUOMI:

<https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/wuhanin-koronavirus>

Kentän koodi muuttunut

EU: <https://www.ecdc.europa.eu/en/novel-coronavirus-china>

Kentän koodi muuttunut

WHO: <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019>

LIITTEET

JAKELU

-

TIEDOKSI